

رنگ زیرین زندگی در «بارده»

مریم اطیابی
ایران
گرددشگری کشاورزی یعنی گردشگران بتوانند با هماهنگی، هنگام برداشت محصول در زمین حضور پیدا کنند و لذت چیدن یا پختن محصول یا گرفتن عکس از آن حال و هوا را داشته باشند.این تجربه متفاوت را می‌توان در روستای بارده در استان چهارمحال وبختیاری داشت؛ روستایی که به دو شهر زیبای سامان و بن بسیار نزدیک است. جالب این که در این روستا می‌توانید کاشت و برداشت زعفران را ببینید و با بوی اسطوخودوس‌های کاشته‌شده سرمست شوید. چهارمحال وبختیاری را بیشتر با محصولات چون گندم و علوفه، سبب‌زمینی، چغندر قندو محصولات باغی و گردو و بادام می‌شناسند که محصولات آب‌بری هستند اما اینکه در روستای بارده شهرستان بن، محصولات کم آب‌بری چون زعفران کاشته‌شده و با اقبال اهالی روستا مواجه شده است. شاید بیش از ۱۰۰ نفر از زنان روستا هم‌اکنون با کشت زعفران صاحب شغل شده و کسب درآمد می‌کنند. بارده یک اقامتگاه بومگردی هم دارد که سال گذشته و با آمدن کرونا مدتی تعطیل شد. در بارده کشاورزی بر عهده مردان است اما اکنون با اقدام سرمایه‌گذار، محصولات زراعی کم‌آبی همچون زعفران، اسطوخودوس، گل محمدی، آویشن کاشته‌شده و توسط زنان روستا برداشت و پاک و آماده و بسته‌بندی می‌شود و عملا زنان دوشادوش مردان کار و کسب درآمد می‌کنند. این محصولات از امسال با برند بارده وارد بازار می‌شود. محصولات برداشت‌شده قابلیت صدور به استان‌های همجوار ... را دارند و جالب این که گلاب بارده هم با ۵۴ درصد اسانس به کاشکان صادر می‌شود. بارده همچنین دارای دستکند ثبت ملی، حمام و قلعه و امازاده تاریخی است. طبیعت و چشمه و مناظر دیدنی بسیاری دارد و در زمستان هم دارای پیست اسکی است و اقامتگاه بومگردی بارده ۴۰ نفر ظرفیت اقامت دارد.

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۶۰۵۵

جدول عادی

افقی: ۱) بوسه - محو کردن- پرنده دریایی قطب جنوب (۲) کارگردان انیمیشن کمدی تهران ۱۵۰۰- مرکز مازندران (۳) تلاش و کوشش- دستمزد- شکل و تصویر (۴) کشف رازی- واحد شمارش گردنبند- بالش (۵) رویکرد- افزون‌شونده- خسیس پس نمی‌دهد (۶) خودنمایی بی‌جا- اضطراب و نگرانی- سرعت (۷) قرارداد استعماری نفت ایران و انگلستان- خم کوچک- بخش انتهایی پرچم گل (۸) الفت - آشفته و سرگردان- کلمه برعکس (۹) اندیشمند- گروه سیاسی- رانده‌شده (۱۰) فروتن- بی‌موقع- ضمیر سوم شخص (۱۱) مادر لر- دارای طول زمانی- نشدنی (۱۲) صفت بهشت- نیک نژاد - تأیید خارجی (۱۳) اسم مستعار دهخدا- فلانی- پدر عمار (۱۴) رهبر حزب- چاپخانه دوره قاجار (۱۵) نوعی ماهی استخوانی خوراکی- پرنده‌ای لذیذگوشت- رشد.

عمودی: ۱) پاك از تهمت- مجموعه جنگ افرازاها برای دفع حمله دشمن- جامه پشمی فقرا(۲) سودای ناله -ژله- موج (۳) ماشین حساب قدیم‌ها- راه یافتن به داخل چیزی- امتلاء معدّه (۴) ریاضیدان یونانی و صاحب کتاب اصول هندسه- تیرانداز- رام نشده! (۵) پایتخت سلسله علویان- مسافر سرزمین عجایب- اشاره‌وار (۶) آشنایی- بازگشت- شکک (۷) لذت- محل نگهداری شتران - ثروت مند (۸) نماز خسوف و کسوف- مانند هم- چهره (۹) تجهیز شده- نوعی خط نوشتاری اسلامی (۱۰ E-)سالخورده- اسب سیاه- مخترع تلسکوپ (۱۱) پاک- دارای مقام و

در دامپروری سنتی به پوست اهمیت داده نمی‌شود و خارش‌های روی پوست باعث افت کیفیت چرم می‌شود

عکس: خیرگزاری بازار

خروج معدنکاران از دل زمین پس از صدها سال

دیدن اجساد تاریخی همیشه جذاب است و هرچه تاریخی‌تر جذاب‌تر مثل مردان نمکی زنجانی که سال۱۳۷۲ کشف‌شده و مربوط به دوره هخامنشیان هستند. طی چند روز اخیر هم دو جسد دیگر از دل زمین بیرون آمد؛ البته نه به قدمت مومیایی‌های ۴۰۰۰هزار سال زنجانی. اجساد تازه کشف‌شده، دو معدنکار

مهم‌ترین عوامل مشکل‌ساز صنعت چرم در استان آذربایجان شرقی از نگاه کارشناسان و مسؤولان مربوط

التهاب زیر پوست چرم

کفش تبریز، چرم تبریز، کفش چرم تبریز، این اصطلاحات شاید حالا در گوش‌شماپی که سن و سالی ندارید و انواع برند کفش‌های خارجی جلوی چشمان تان رژه می‌رود، کمی ناآشنا و غریب باشد، اما برای مسن‌ترهای یعنی والدین و پدریزرگ و مادریزرگ‌ها خیلی آشناست. کفش چرم تبریز یکی از برندهای معروف ایران بود؛ مثل لوازم خانگی ارچ، پارچه مقدم و مثل همه برندها و تولیدات ایرانی که حالا دیگر با خبری از آنها نیست یا آنقدر بی‌جان و بی‌رق شده‌اند که یاری رقابت با محصولات خارجی را ندارند و کمتر کسی سراغشان می‌رود. کفش چرم تبریز گل سرسید کفش‌های ایرانی بود، چون آذربایجان شرقی یکی از قطب‌های صنعت چرم در کشور است و تولیدکننده مواد اولیه با کیفیت تولید کفش. این استان با داشتن بیش از ۳۰۰ واحد تولیدی، بخش عمده بار تولید چرم سنگین کشور را بر عهده دارد. با این حال امروز این صنعت قدیمی هم مثل بسیاری از صنایع دیگر کشورمان با مشکلات زیادی روبه‌روست و تولیدکنندگان این عرصه هم کج دار و مریز کار تولید و زندگی را پیش می‌برند. کیفیت پایین پوست دام، کمبود مواد اولیه مورد نیاز برای فراوری پوست، استهلاک ماشین‌آلات، ممنوعیت ورود ماشین‌آلات با عمر بیش از پنج سال و کمبود نیروی انسانی ماهر تنها بخشی از مشکلاتی است که تولیدکنندگان این عرصه به آن اشاره می‌کنند.

امین بیلساز
جام‌چرم آذربایجان شرقی

محصولات چرم تبریز هنوز می‌تواند در بازار حرفی برای گفتن داشته باشد و وارد میدان رقابت شود به شرط آن‌که کیفیت خود را دوباره ارتقا دهد

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان چرم استان آذربایجان شرقی، یکی از مهم‌ترین مشکلات حال حاضر در صنعت چرم را کیفیت پایین پوست خام می‌داند و می‌گوید: با وجود این‌که کشتارگاه‌های ما صنعتی شده‌اند، اما بخش اعظم دامپروری کشور به همان شکل سنتی باقی مانده‌است. متأسفانه در دامپروری سنتی نیز به پوست اهمیت داده نمی‌شود و خارش‌های روی پوست باعث افت کیفیت چرم می‌شود. در برخی کشتارگاه‌ها از سیم خاردار برای محدودکردن محوطه دام‌ها استفاده می‌شود و این باعث آسیب‌دیدن پوست می‌شود در صورتی که کشورهای پیش‌تاز در زمینه چرم، مسیر هدایت دام‌ها در کشتارگاه را با اسفنج پوشش می‌دهند تا کوچک‌ترین آسیبی به پوست دام وارد نشود. مسعود بنابیان ادامه داد: از سوی دیگر پوست خام برای تبدیل‌شدن به چرم به ۲۰ روز زمان و حداقل ۵۵ نوع ماده مختلف

شیمیایی نیاز دارد و ما مجبوریم این مواد اولیه را به دلیل تحریم‌ها با واسطه وارد کنیم که این مساله باعث افزایش قیمت آنها می‌شود.

مشکل ماشین‌آلات مستهلک بنابیان می‌گوید از طرفی بیشتر ماشین‌آلات صنعت چرم در کشورمان ساخت ایتالیا است و واردات قطعات آن بسیار دشوار شده‌است. ماشین‌آلات ما مستهلک شده و واردات ماشین‌آلات با عمر بیش از پنج سال نیز ممنوع است. قیمت بالای ماشین‌آلات نو نیز وارد کردن آنها به کشور را برای تولیدکننده ناممکن می‌کند. وی معتقد است در چنین شرایط پیچیده‌ای بهترین راهکار این است که دولت اجازه ورود ماشین‌آلات با عمر بیش از پنج سال را به ما بدهد.

کمبود نیروی انسانی در خط تولید رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع،

کاهش اعتماد، مهم‌ترین دلیل افت صادرات

می‌گذرد، نمی‌توانند چرمی تولید کنند که در بازار جهانی قابل رقابت با محصولات باکیفیتی باشد که کشورهای دیگر با دستگاه‌های به‌روز تولید می‌کنند. در مساله صادرات، اعتماد مهم‌ترین سرمایه است و خشه به این اعتماد بیشترین آسیب را به صادرات ما وارد کرده در حالی‌که تحریم‌ها قابل دور زدن است.

تلاش برای جبران نیروی کار ماهر تمجید شبستری با اذعان به کمبودهای صنعت چرم در خصوص نیروی انسانی هم می‌گوید: یکی از نیازهای فوری امروز صنعت چرم، نیروی ماهری است که بتواند ماشین‌آلات معیوب را سریعاً تعمیر کند. نبود تعمیرکار ماهر باعث می‌شود برخی ماشین‌آلات در انتظار حضور تعمیرکار خارجی چندین ماه از چرخه تولید بیرون بمانند که این مساله ضرر جبران‌ناپذیری را به تولیدکننده وارد می‌کند. خوشبختانه

معضل قوانین کارشناسی‌نشده

دارند و اگر بخواهیم ماشین‌آلات صنعت چرم را نوسازی کنیم فقط ۲درصد تولیدکنندگان چرم قادر به این کار خواهند بود. در صورتی‌که ما قبلاً ماشین‌آلات با عمر بالای پنج سال را با ۴۰درصد قیمت نو وارد می‌کردیم و قسمت نرم‌افزاری آن را با استفاده از دانش پژوهشگران جوان خود به روز می‌کردیم و در کنار استفاده از ظرفیت‌های داخلی، مقدار زیادی صرفه‌جویی ارزی داشتیم. متأسفانه این قانون بدون کارشناسی و

عضو هیات مدیره انجمن صنایع چرم ایران اما سندت‌تجاری یا مالی- مرواریدها (۷) شهر بی‌دفاع- بسیار مرموز و حیل‌گر- لازم (۸) دوتایی- سرکش- نوشیدنی شیرین (۹) بهساز- آخرین نبرد ناپلئون- سخن بی‌پرده (۱۰) باب- فروتن- نوعی توتون و تنباکوی تند (۱۱) ملاطی از آب و خاک و آهک- سردار- دانه گیاه (۱۲) تکرار حرفی- واحد شمارش درخت- از بنیانگذاران مکتب ادبی سوررئالیسم (۱۳) برحسب اتفاق- پیامبر ذوالنون- مبحانه نخورده (۱۴) معدوم- شرح کتاب اوستا- پوستین (۱۵) مقابل اختیار- معادل فارسی حق‌العمل- حنا.

تعامل چرمی دانشگاه صنعت و هنر

مشکل کمبودنیروی کار ماهر کم‌کم دارد خودش را در بخش صنعت نشان می‌دهد و مهم‌ترین مصداقش همین صنعت چرم تبریز است. اتفاق- پیامبر ذوالنون- مبحانه نخورده (۱۴) معدوم- شرح کتاب اوستا- پوستین (۱۵) مقابل اختیار- معادل فارسی حق‌العمل- حنا.

بررسی‌های اولیه و ترئینات به‌کاررفته در سقف این معدن قدیمی، قدمت آن بیش از ۶۰۰سال تخمین‌زده می‌شود و احتمالاً این اسکلت‌ها، مومیایی طبیعی هستند و این امر می‌تواند نشان از دوره جدیدی در تاریخی و تمدن چندهزارساله این منطقه داشته باشد.

سیم خاردار ی وجود ندارد

و اکسیناسیون را برای جلوگیری از بروز این بیماری‌ها انجام داده‌ایم.

ضرورت آموزش ذابچین

بهداد اما معتقد است آنچه می‌تواند به پوست دام آسیب وارد کرده و کیفیت چرم تولیدی را کاهش دهد، مربوط به زمانی است که در کشتارگاه دام را ذبح می‌کنند. باید ذابچین آموزش لازم را ببینند تا در زمان ذبح دام و جدا کردن پوست، آسیبی به آن وارد نشود که در این راستا هم ما دیداری با اعضای اتحادیه چرم و انجمن چرم استان داشتیم و توافقی مبنی بر برگزاری کارگاه آموزشی برای ذابچین انجام شد که البته تا امروز عملی نشده‌است.

همچنین صحبت‌های اولیه با کشتارگاه‌ها را انجام دادیم تا بعد از ذبح دام، پوست را به‌صورت امانی در اختیار واحدهای تولیدکننده چرم بگذارند تا مراحل آماده‌سازی و حفاظت از پوست را انجام دهند اما واحدهای تولیدی چرم اقدامات لازم در این خصوص را انجام ندادند.

معدان و کشاورزی تبریز همچنین کمبود نیروی انسانی در بخش خط تولید و تعمیرات ماشین‌آلات صنعت چرم را یکی از مهم‌ترین مشکلات این صنایع دانسته و می‌گوید: صنعت چرم نیز مانند سایر صنایع از کرونا آسیب فراوانی دید و کفش هم به عنوان حرفه آسیب‌دیده از صنعت چرم معرفی شد، با این حال صنعت چرم تحت این عنوان قرار نگرفت و تولیدکنندگان چرم نتوانستند از معافیت و تسهیلاتی که زیر این عنوان اعطا می‌شد، استفاده کنند. از طرفی شرایط بازار باعث شده بازگشت سرمایه در این صنعت بیش از شش ماه به طول بینجامد که در نتیجه به کاهش نقدینگی و تعطیلی واحدهای چرم استان منجر شده‌است. بنابیان با اشاره به تاثیر منفی تحریم‌ها بر صادرات هم این‌گونه می‌گوید: پیش از تحریم ما به ۱۸ کشور جهان صادرات داشتیم اما محدودیت‌های تحریمی باعث شد مجبور شویم بیشتر محصولات خود را به ترکیه ارسال کرده و از آنجا به کشورهای دیگر صادر کنیم.

اقدامات خوبی برای جبران کمبود نیروی انسانی ماهر انجام شده‌که می‌تواند این کمبود در صنعت چرم را جبران کند. در همین راستا یک مدرسه عالی چرم کفش و یک مرکز تحقیقات چرم در تفاهم‌نامه‌ای با دانشگاه آزاد اسلامی تبریز تأسیس شده‌است تا به تربیت نیروی کار و انجام تحقیقات در این صنعت بپردازد. وی تسهیلات مشروط با درصد پایین (مشروط به فعالیت‌هایی چون صادرات خوب) را بهترین حمایت ممکن از تولیدکنندگان صنعت چرم دانسته و یادآور می‌شود: درخصوص ادعای ممنوعیت ورود مواد اولیه موردنیاز در صنعت چرم استان نیز باید گفت هیچ ممنوعیتی وجود ندارد و فقط بر اساس میزان تولید واحد صنعتی و مقدار مواد اولیه مورد نیاز به واحدها اجازه وارد کردن مواد اولیه داده می‌شود. در گذشته برخی واحدها مازاد بر مصرف خود اقدام به وارد کردن مواد اولیه می‌کردند و بخش اعظم آنها را در بازار آزاد به فروش می‌رساندند که وزارت صمت در حال حاضر جلوی این کار گرفته‌است.

مشورت با انجمن چرم و اتحادیه صادرکنندگان چرم تصویب شده که فقط مشکلات صنعت چرم را افزایش می‌دهد. موسی باستانیان شاهکی ضمن اشاره به این‌که تا امروز مکاتبه‌ای از طرف کشتارگاه‌ها مبنی بر در اختیار گذاشتن پوست انجام نشده‌است، حفظ پوست پس از ذبح دام را نکته‌ای مهم دانسته و عنوان می‌کند: خوشبختانه در این زمینه دامپزشکی تعامل بسیار خوبی با ما داشت و مقدمات لازم برای برگزاری دوره آموزشی برای ذابچین انجام شده بود که متأسفانه با شیوع بیماری کرونا این کار انجام نشد.

لازم برای همکاری در زمینه آموزش نیروی انسانی در مدرسه مهارتی چرم و انجام تحقیقات لازم در مرکز نوآوری کفش و چرم دانشگاه آزاد اسلامی تبریز را داریم. هدف از تأسیس این مراکز حل مشکلات چرم استان است و خوشبختانه دانشگاه صنعتی سهند و دانشگاه هنر اسلامی تبریز نیز در این زمینه همکاری نزدیکی با ما دارند.